

Motion till riksdagen 2005/06:Sk255

av **Tomas Högström och Jan-Evert Rådström (m)**

Skatteverkets rätt att utdöma skattetillägg

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att avskaffa Skatteverkets rätt att utdöma skattetillägg.

Motivering

Den 23 juli 2002 fälldes Sverige i Europadomstolen för kränkning av en taxiföretagares rättigheter enligt artikel 6. Domstolen uttalade att skattetillägg inte kunde anses som en administrativ avgift utan utgjorde ett straff, och därför gällde en ovillkorlig rätt till domstolsprövning. Företagaren tilldömdes ett skadestånd och svenska staten fick stå för rättegångskostnaderna.

Bakgrunden var att skattemyndigheten 1995 påstod att en taxiföretagare skulle ha lämnat oriktiga uppgifter i sin deklaration, varför denna påfördes ett skattetillägg. Ett skattetillägg uppgår vanligen till 20 procent av det momsbelopp och 40 procent av den inkomstskatt som den skattskyldige enligt myndigheten underlåtit att betala.

Eftersom någon automatisk rätt till domstolsprövning inte finns – myndigheten betecknade inte skattetillägget som ett straff utan som en avgift – var företagaren tvungen att själv överklaga till länsrätten. Någon rätt till anstånd med betalning under domstolsprocessen fanns inte. Domstolsprövningen drog ut på tiden. Företagaren hade inte råd att ligga ute med pengarna, utan hela hans rörelse tvingades i konkurs. Mannen stämde då svenska staten inför Europadomstolen för brott mot de mänskliga rättigheterna och vann.

En av de mest grundläggande förutsättningarna för att en rättsstat skall anses föreligga är att det råder rättssäkerhet. För att rättssäkerhet skall anses råda måste en rad rekvisit vara uppfyllda. Ett av dessa rekvisit är rätten att få sin sak prövad i domstol innan ett straff kan utdömas, och detta inom skälig tid. Denna rättighet regleras i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna, artikel 6, men verkar inte gälla i Sverige.

Fel! Okänt namn på

Efter Europadomstolens domslut återkom den svenska regeringen med en proposition i frågan om skattetilläggen som antogs av riksdagen den 14 maj 2003. Uppseendeväckande nog föreslogs endast smärre ändringar i systemet. Även fortsättningsvis skall skattetillägget betraktas som en avgift och inte som ett straff. Skattemyndigheten, som också är utredande instans, behåller även i fortsättningen straffrättsliga befogenheter och möjligheten att utdöma skattetillägg som i större tvister mycket väl kan uppgå till miljonbelopp.

Att en och samma myndighet kan agera både utredare och domstol är ovärdigt en rättsstat. Regeringens ovilja att rätta sig efter Europadomstolen är också under all kritik. Det ligger nära till hands att tro att regeringens ovilja att erkänna Europadomstolens slutsatser har att göra med rädslan för att staten skulle kunna drabbas av stora skadestånds- och återbetalningskrav om man officiellt skulle erkänna att Sverige i åratal på ett rättsvidrigt sätt utdömt skattetillägg. Potentiellt skulle det faktiskt kunna handla om miljardbelopp, men i praktiken är summorna troligen mindre.

Det är enligt vår mening rimligt med ett regelverk som innebär att skattemyndigheten inte skall kunna fungera som både utredande och dömande instans. Skattemyndighetens rätt att utfärda skattetillägg skall avskaffas.

Stockholm den 22 september 2005

Tomas Högström (m)

Jan-Evert Rådström (m)